

Primeres notes ornitològiques de l'antic estany de Sils i rodalies

Lluís Motjé i Costa

Regraciaments:

A Lluís Vilar, Jordi Puigvert, Martí Rondós i Xon Vilahur per l'ajuda i les dades facilitades i per la gentilesa d'acompanyar-me en el decurs de diverses excursions.

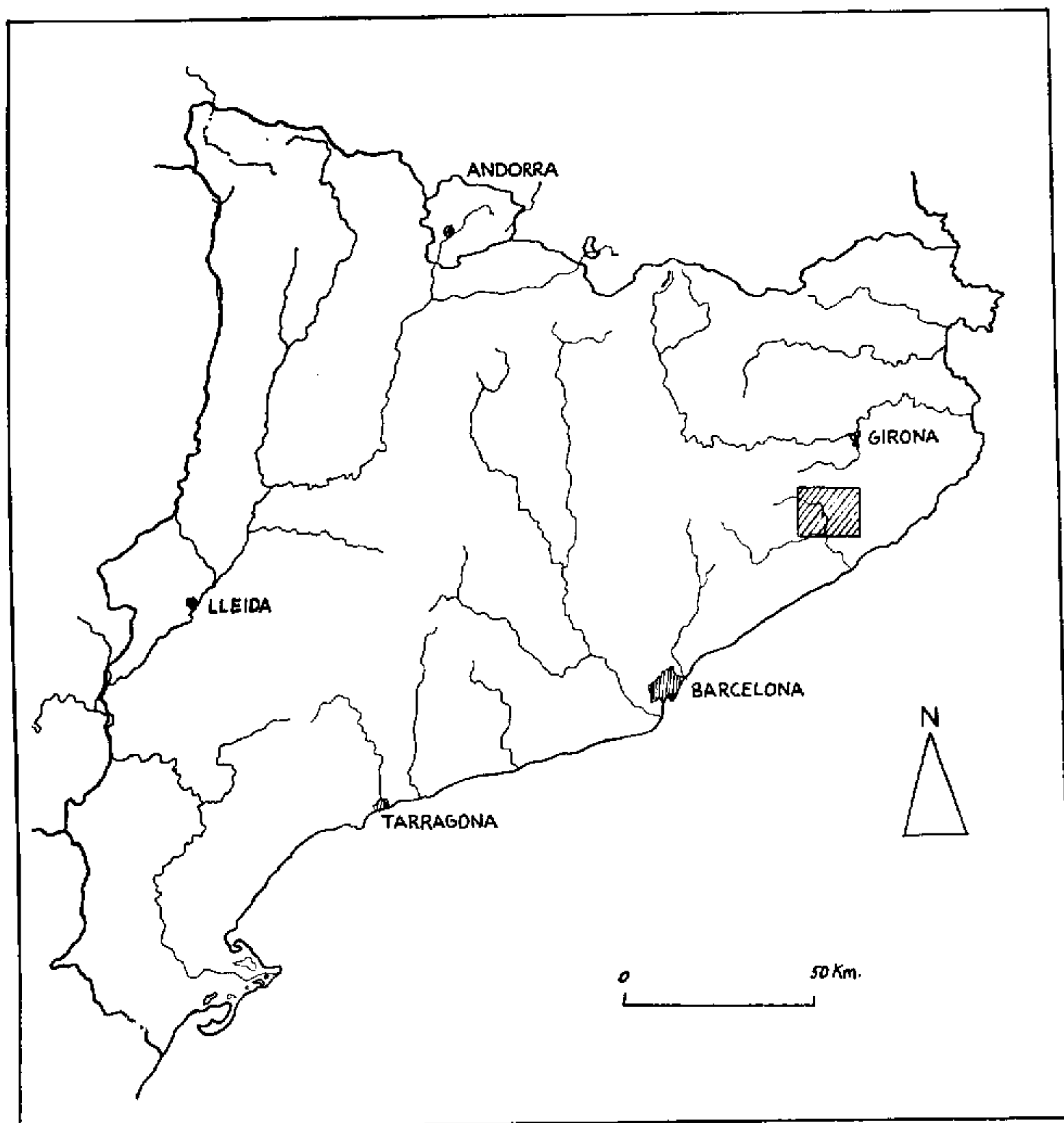
A Joan Vinyoles, per tota la informació referent al poble de Sils i a l'antic estany en particular.

ANTECEDENTS DEL PRESENT TREBALL

La zona a la qual fa referència aquest treball ha cridat particularment l'atenció, ja des de fa força temps, a nombrosos naturalistes i estudiosos de les Ciències Naturals i, en especial, dins del camp de la botànica. Citarem, en aquest sentit, la dedicació de Font i Quer, Llensa, Xiberta i O. de Bolós entre d'altres.

Sorprenentment, però, i fins avui, és observable una manca pràcticament total de dades que facin referència a la fauna de la zona que ens ocupa i, en particular, a l'ornitològica.

Aquest treball pretén ésser una col·laboració en aquest sentit. Els seus orígens cal cercar-los al 1977, any en què començarem les primeres observacions. Fins avui s'han aconseguit una sèrie de dades, en part ja exposades al llibre «Els Ocells de la comarca de la Selva» (Motjé, 1982) que, si bé no són gaire exhaustives, les creiem suficients per a donar una primera visió general de l'ornitofauna de la zona i de la seva fenologia.

Situació geogràfica de l'àrea estudiada

HIDROGRAFIA I VEGETACIÓ

Tal com ja s'exposa àmpliament en altres treballs presentats a aquesta mateixa Assemblea (Bonastre, Vilar), l'estany de Sils era un llac d'origen endorreic que recollia les aigües de les rieres de Santa Maria (o de Caldes), de Vallcanera i de Reclà, així com les de diversos torrents menors.

Després de diversos intents de dessecació més o menys afortunats, el vescomte de Cabrera signà, juntament amb el francès Martí Mariscal davant del notari Francesc Bonaventura i Torres, un acord per al desguàs de l'estany.

La signatura tingué lloc el 28 de març del 1703. No obstant això, i a causa de la guerra amb Felip V.^e el projecte no es realitzà fins al 1768, sota el patrocini del duc de Medinaceli. D'aquesta època són precisament les fites que indiquen l'antiga extensió de l'estany i que duen la inscripció «ESTAN MARC EN 1740», observables encara avui dia.

La dessecació total de l'estany de Sils, però, no es féu fins al 1845, per iniciativa també del duc de Medinaceli. El desguàs es realitzà mitjançant una sèquia, l'actual sèquia de Sils, que portà les aigües embassades cap a la riera de Santa Coloma, a la qual actualment aboquen totes les rieres que abans ho feien a l'estany.

La vegetació actual de la zona estudiada, que s'estén pels termes de Sils, Maçanet de la Selva i Riudarenes, és dominada per les plantades de pollancres i plàtans als fondals antigament ocupats per les aigües. Els indrets encara avui periòdicament inundats, són ocupats per prats seminatural de dalla i per comunitats higròfiles de grans càrex i restes de canyissar. A la zona exterior a l'estany hi dominen els boscos, tant suredes i alzinars mediterranis com rouredes de *Quercus canariensis*, d'afinitat netament atlàntica, presents ací a causa de l'elevat grau d'humitat i el caràcter relativament plujós de la comarca, com de *Q. pubescens* formant comunitats mixtes amb l'alzina. Bona part d'aquests boscos es troben avui sobreexplotats i es veuen substituïts per brolles on sol trobar-se un estrat arbori dominat pels pins, principalment *Pinus pinea* i *P. pinaster*. Per altra banda, els conreus ocupen també extenses àrees.

Prop de les rieres i els torrents, els boscos de ribera, amb restes de ver-neda i salzereda, esdevenen el paisatge dominant. Naturalment, no són aquestes les úniques comunitats vegetals presents a la zona, però la resta tenen una importància tan sols relativa a l'hora de determinar la distribució de l'ornitofauna, per la qual cosa no les tindrem en consideració en el present treball.

LES COMUNITATS D'OCELLS

Pel que fa estricta referència a l'ornitologia, la característica fonamental de la zona és que ens trobem amb diverses comunitats d'ocells, força ben definides que, per raó de la varietat de medis que hom hi observa, conviuen en un espai relativament reduït, com no sol ésser massa habitual.

Les més interessants d'aquestes comunitats des d'un punt de vista científic són, sens dubte, les d'ocells aquàtics, car bona part de les espècies que les integren hem de considerar-les rares no sols a la comarca si no fins i tot a la majoria dels indrets de Catalunya. Tal és el cas, per exemple del bitó (*Botaurus stellaris*), d'alguns ànecs, com *Anas acuta*, de certs rapinyaires com l'arpella (*Circus aeruginosus*), etc. Però, més no altres, hem d'esmentar per la seva raresa a casa nostra certs passeriformes palustres com el boscarler mostatxut (*Acrocephalus* (= *Luscinola*) *melanopogon*), la mallerenga de bigotis (*Panurus biarmicus*) o el teixidor (*Remiz pendulinus*).

Tanmateix, la llista de les espècies d'aus aquàtiques citades fins a la data a la zona estudiada pot donar una idea de la importància dels estanys de Sils com a zona humida.

La llista és la següent:

<i>Podiceps ruficollis</i>	<i>Tringa totanus</i>
<i>Botaurus stellaris</i>	<i>Tringa nebularia</i>
<i>Ixobrychus minutus</i>	<i>Tringa ochropus</i>
<i>Nycticorax nycticorax</i>	<i>Tringa glareola</i>
<i>Egretta garzetta</i>	<i>Tringa hypoleucos</i>
<i>Ardea cinerea</i>	<i>Limosa limosa</i>
<i>Ardea purpurea</i>	<i>Numenius arquatta</i>
<i>Ciconia ciconia</i>	<i>Gallinago gallinago</i>
<i>Anas platyrhynchos</i>	<i>Limnocryptes minimus</i>
<i>Anas crecca</i>	<i>Himantopus himantopus</i>
<i>Anas strepera</i>	<i>Larus ridibundus</i>
<i>Anas penelope</i>	<i>Larus argentatus</i>
<i>Anas acuta</i>	<i>Chlidonias niger</i>
<i>Anas querquedula</i>	<i>Alcedo atthis</i>
<i>Anas clypeata</i>	<i>Riparia riparia</i>
<i>Aix galericulata</i>	<i>Anthus spinoletta</i>
<i>Milvus migrans</i>	<i>Motacilla cinerea</i>
<i>Circus pygargus</i>	<i>Motacilla alba</i>
<i>Circus aeruginosus</i>	<i>Motacilla flava</i>
<i>Rallus aquaticus</i>	<i>Cettia cetti</i>
<i>Porzana porzana</i>	<i>Locustella luscinioides</i>
<i>Porzana pusilla</i>	<i>Locustella naevia</i>
<i>Gallinula chloropus</i>	<i>Acrocephalus melanopogon</i>
<i>Fulica atra</i>	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>
<i>Charadrius dubius</i>	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>
<i>Pluvialis apricaria</i>	<i>Cisticola juncidis</i>
<i>Pluvialis squatarola</i>	<i>Luscinia svecica</i>
<i>Vanellus vanellus</i>	<i>Panurus biarmicus</i>
<i>Calidris minuta</i>	<i>Remiz pendulinus</i>
<i>Calidris ferruginea</i>	<i>Emberiza schoeniclus</i>

Amb les dades a la mà, aquestes espècies representen el 40,8 % del total de les citades a la zona que estudiem. Però no sols això, sinó que un nombre similar (63) es desplacen prop de les zones embassades per motius tròfics o hi fan estada en el decurs de les seves migracions. En conseqüència, els ambients aquàtics arriben a emparar, entre aus estrictament aquàtiques i «acompanyants», el 83,6 % de les espècies ornítiques de l'àrea que ens ocupa.

Una altra comunitat d'àmplia distribució és la constituïda pels ocells forestals. Aquesta és una comunitat molt habitual i homogènia arreu de la comarca, majoritàriament integrada per passeriformes i que ocupa des dels boscos de ribera fins als alzinars i àdhuc les brolles amb estrat arbori de pins i les plantades de pollancre i plàtans. Òbviament, segons el tipus de bosc que considerem, trobarem una sèrie de particularitats traduïdes en una més o menys abundància (o fins i tot presència o absència) de determinades espècies. Així, les comunitats vegetals properes al clímax emparen regularment les següents espècies:

Accipiter gentilis
Scolopax rusticola
Columba palumbus
Picus viridis
Troglodytes troglodytes
Prunella modularis

Erithacus rubecola
Luscinia megarhynchos
Turdus merula
Parus major
Parus caeruleus
Garrulus glandarius

Així mateix, la presència de pins (cosa que suposa un bosc ja més alterat) afavoreix *Cuculus canorus*, *Regulus ignicapillus* i *Pica pica* entre d'altres. Per la seva banda, *Certhia brachydactyla* sembla mostrar una clara preferència per les rouredes.

Aquestes vindrien a ésser, al cap i a la fi, les aus més genuïnament silvícoles de la zona. En conjunt no representen més de l'11,5 % del total. Cal remarcar, no obstant això, que nombroses espècies hivernants, en principi d'hàbits forestals, presenten en aquesta època de l'any un marcat ubiquisme i proliferen per zones més obertes. Tal és el cas, per exemple, de *Fringilla coelebs*, *Turdus philomenos*, etc. El mateix podríem dir també de la majoria de les que tan sols trobem de pas.

L'esclarissament del bosc provoca, normalment, una disminució en els efectius de les «espècies-clímax» al mateix temps que comporta un augment en les poblacions d'altres aus més heliòfiles que, sovint, es troben mal representades (o fins i tot són inexistents) als boscos densos. Citarem, tan sols el cas de *Sylvia melanocephala*, *Carduelis carduelis*, *Emberiza cirrus*, etc.

Les plantades de ribera, tant freqüents a la zona, constitueixen, per la seva banda, un ambient molt particular, en el qual conviuen multitud d'aus. Molt representatiu ací són *Picus viridis*, *Serinus serinus*, *Carduelis chloris*, *Pica pica*, *Corvus monedula*, etc.

L'estudi detallat de les comunitats d'aus silvícoles i la seva variació segons les particularitats mediambientals donaria tema per a omplir multitud de pàgines. És per això, entre altres coses, que ens hem limitat a esmentar-ne les particularitats més essencials.

Quant a les comunitats «estepàries», és a dir, pròpies d'àrees obertes, com poden ésser conreus, erms i prats, la qüestió és encara molt més enrevessada, car gran quantitat d'espècies s'hi desplacen, almenys a determinades èpoques de l'any per motius tròfics. Per altra banda, moltes de les que podríem qualificar d'exclusives d'aquest hàbitat, en realitat hi viuen perquè han sofert un procés d'adaptació al llarg de la història i a mesura que l'home artiguava els boscos per convertir-los en conreus, fins al punt que avui dia es fa molt difícil de saber l'hàbitat original d'un nombre considerable d'elles. Tot i així, podem esmentar com a molt típiques les següents espècies:

Falco tinnunculus
Coturnix coturnix
Otis tetrax
Melanocorypha calandra
Galerida cristata
Alauda arvensis

Anthus campestris
Anthus pratensis
Saxicola torquatta
Saxicola rubretta
Miliaria calandra

No podem passar per alt tampoc aquelles comunitats estrictament lligades als habitatges humans. La llista bàsica d'espècies que les integren seria la següent:

Tyto alba
Athene noctua
Apus apus
Hirundo rustica

Delichon urbica
Passer domesticus
Passer montanus

Potser fóra convenient incloure-hi també *Sturnus vulgaris*, car aquest ocell, que es troba clarament en expansió a casa nostra, i que començà a criar a la comarca, segons les nostres dades, a l'any 1975, té a les nostres latituds, una clara preferència a niar a les teulades de les cases, al revés de la seva àrea d'origen, al centre i nord d'Europa, on sol fer-ho als forats dels arbres i en ambients menys humanitzats.

ALGUNES DADES INTERESSANTS

En el decurs de les diverses prospeccions efectuades als estanys hem pogut adquirir una sèrie de dades interessantíssimes sobre la presència de determinades espècies ornítiques a la zona. I les més espectaculars són, sens dubte, les que fan referència al descobriment d'espècies no habituals a casa nostra. Citarem, per exemple, el cas dels cinc exemplars d'ànec mandarí (*Aix galericulata*) caçats el 14 de desembre del 1973 (Martí Rondós, «in ver-bis»). A falta de més informació, només coneixem una altra citació d'aquesta espècie a Catalunya, concretament la que fa Albert Muntades el 16 de febrer del 1969 d'un estol de 25-30 exemplars, dels quals tres foren caçats, a la llacuna de l'Aufecada al Delta de l'Ebre.

Curiosíssim és també el cas d'una petita colònia de cria de tórtora domèstica (*Streptopelia risoria*) en estat assilvestrat descoberta en una tanca prop de la via l'agost del 1982.

A MODUS DE CONCLUSIÓ

Les dades obtingudes fins al moment, ens han permès catalogar un total de 147 espècies diferents d'ocells, de les quals 40 són residents habituals, 50 hivernants, 31 estivals i 75 hi apareixen en migració o hi són presents com a exemplars erràtics o desplaçats. D'aquestes 75 espècies, que qualifiquem de «visitants temporals», tant sols 39 són comuns i habituals, en tant que la resta (36) són rares o fins i tot excepcionals.

Per altra banda, hem pogut verificar la cria de 30 espècies i sospitem que almenys 44 més poden arribar a niar a la zona, si més no ocasionalment.

Des d'un punt de vista estrictament ornitològic, l'època de l'any que esdevé més interessant és la que es correspon amb les dues passeres i, en especial, en temps de migració pre-nupcial, precisament quan els estanys solen estar al màxim de la seva capacitat i quan, a més l'alta incidència dels vents del primer i quart quadrants (tramuntanes), dificulta els desplaçaments dels

ocells cap al nord. Per altra banda, és sabut que les tramuntanes bufen amb més intensitat i assiduïtat a les regions costaneres. Podem aventurar, en conseqüència, la hipòtesi que a les aus els resulta més econòmic energèticament seguir, en el decurs de les seves migracions primaverals, una ruta més interior, on a més trobarien (especialment les aquàtiques) aliment en bona quantitat i lloc per a reposar als estanys, aiguamoixos, estanyols i rius selvatans. Precisament en aquesta època a què ens referim hem pogut detectar concentracions considerables d'ànec coll-verd (*Anas platyrhynchos*), com la de març del 1982, estimada en prop de 200 exemplars, de diverses espècies de limícols (*Tringa* i *Charadrius dubius*) i d'ardeides (comptats inclús fins a 20 bernats pescaires —*Ardea cinerea*— els primers dies d'abril del 1982).

A l'estiu, a causa de la manca d'aigua a bona part de la zona, l'ornitofauna aquàtica s'empobreix; els seus representants més típics són l'ànec coll-verd (*Anas platyrhynchos*), que hi cria amb regularitat, i la sempre abundant polla d'aigua (*Gallinula chloropus*).

Pel que fa a les concentracions hivernals d'ocells, depenen, creiem, del clima. En hiverns particularment freds, quan l'aigua roman sovint glaçada, com el 80-81 i 82-83, tant sols alguns limícols com el becadell (*Gallinago gallinago*) romanen assíduament a la zona. Cal d'assenyalar, en aquesta època, les concentracions de fredelugues (*Vanellus vanellus*).

La recollida de dades que avui exposem ací resumides ens ha permès constatar, una vegada més, la cabdal importància ecològica de la zona. Queda fora de tot dubte la necessitat de preservar de tota malmesa aquest indret. Ja el *Llibre Blanc de la Gestió de la Natura dels Països Catalans* se'n fa ressò i la qualifica com a «zona mereixedora d'interès especial». Les particularitats geològiques, botàniques i faunístiques de l'antic estany de Sils i àrees properes el converteixen en un indret privilegiat dins de la comarca. Creiem que amb unes mínimes atencions, podríem mantenir i àdhuc millorar aquest bonic racó. Voldríem des d'ací, i per acabar, fer una crida en pro dels estanys. La presservació del nostre patrimoni natural i històric ens ho demana.

Annex: Relació sistemàtica d'espècies i fenologia

	R	H	E	VT
Cabusset, <i>Podiceps nigricollis</i>	?	r	r	— N
Bitó comú, <i>Botaurus stellaris</i>				r
Martinet menut, <i>Ixobrychus minutus</i>			f	f — N
Martinet de nit, <i>Nycticorax nycticorax</i>			f	f — !
Martinet blanc, <i>Egretta garzetta</i>				r
Bernat pescaire (bernat pescaire), <i>Ardea cinerea</i>	?	f	r	c
Agró roig (bernat pescaire), <i>Ardea purpurea</i>			r	f
Cigonya (cigonya), <i>Ciconia ciconia</i>				r
Anec coll-verd (coll-verd), <i>Anas platyrhynchos</i>	c	c		c — N
Xarxet (salset), <i>Anas crecca</i>		f		f
Anec griset, <i>Anas strepera</i>		r		
Anec xiulador, <i>Anas penelope</i>		r		
Anec cuallarg, <i>Anas acuta</i>		r		

	R	H	E	VT
Xarrasclet, <i>Anas querquedula</i>				r
Anec cullerot, <i>Anas clypeata</i>				r
Anec mandarí, <i>Aix galericulata</i>				r
Milà reial (miloca), <i>Milvus milvus</i>				r
Milà negra (miloca), <i>Milvus migrans</i>			r	f —!
Astor (esparver, esparveràs), <i>Accipiter gentilis</i>				r
Aligot (miloca), <i>Buteo buteo</i>		f		f
Esparver cendrós, <i>Circus pygargus</i>				r
Arpella vulgar, <i>Circus aeruginosus</i>				r
Falcó pelegrí (falcó), <i>Falco peregrinus</i>				r
Falcó mostatxut (falcó), <i>Falco subuteo</i>				r
Esmerla (esmerla), <i>Falco columbarius</i>		r		
Xoriguer gros (xoriguer, esparver), <i>Falco tinnunculus</i>	?	c	r	c
Perdiu roja (perdiu), <i>Alectoris rufa</i>	f			— N
Guatlla (gòtllara), <i>Coturnix coturnix</i>			c	c — n
Rascló (perdiu rascla), <i>Rallus aquaticus</i>	r			—!
Polla pintada, <i>Porzana porzana</i>		r		
Rasclet, <i>Porzana pusilla</i>				r
Polla d'aigua (polla d'aigua), <i>Gallinula chloropus</i>	c			— N
Fotja (gallina d'aigua?), <i>Fulica atra</i>	r			— n
Sisó, <i>Otis tetrax</i>				r
Corriol petit, <i>Charadrius dubius</i>			f	c —!
Daurada grossa, <i>Pluvialis apricaria</i>		c		c
Pigre gris, <i>Pluvialis squatarola</i>				r
Fredeluga (fredeluga), <i>Vanellus vanellus</i>		c		c
Terretitona, <i>Calidris minuta</i>				r
Territ bec llarg, <i>Calidris ferruginea</i>				r
Gamba roja (cama-roja?), <i>Tringa totanus</i>		r		r
Gamba verda, <i>Tringa nebularia</i>				r
Xivita, <i>Tringa ochropus</i>				c
Valona, <i>Tringa glareola</i>				f
Xivitona, <i>Tringa hypoleucos</i>		r	r	c —!
Tètol cuanegre, <i>Limosa limosa</i>		r		
Becut (pòlit), <i>Numenius arquatta</i>		r		
Becada (becada), <i>Scolopax rusticola</i>		?		?
Becadell (becadell), <i>Gallinago gallinago</i>		c		c
Becadell sord, <i>Limnocryptes minimus</i>		r		
Camesllargues (camallarg), <i>Himantopus himantopus</i>				f
Torlit (torlit), <i>Burhinus oedicephalus</i>		r		f
Gavina (gavina), <i>Larus ridibundus</i>		c		
Gavià argentat (gaviota), <i>Larus argentatus</i>		c		c
Fumarell negre, <i>Chlidonias niger</i>				r
Tudó (tudó), <i>Columba palumbus</i>	c			— n
Colom roquer semidom. (colom), <i>Columba livia var. domestica</i>				c
Tórtora (tortra), <i>Streptopelia turtur</i>			c	c — n
Tórtora domèstica (tortra), <i>Streptopelia risoria</i>	?			— N
Cucut (cucut), <i>Cuculus canorus</i>			c	c — n
Cucut reial, <i>Clamator glandarius</i>			r	r —!
Òliba (xibeca), <i>Tyto alba</i>	c			— N
Xot, <i>Otus scops</i>				r — n
Mussol comú (mussol), <i>Athene noctua</i>	c			— N

	R	H	E	VT
Enganyapastors (enganyapastors), <i>Caprimulgus europaeus</i>			?	—!
Siboc (enganyapastors), <i>Caprimulgus ruficollis</i>			?	—!
Falciot (oreneta negra, fusella, etc.), <i>Apus apus</i>			c	c —N
Blauet (botiguer), <i>Alcedo atthis</i>			r	r —n
Abellerol (ocell de mal temps), <i>Merops apiaster</i>			c	c —N
Puput (puput), <i>Upupa epops</i>			c	—N
Colltort (pigotella?), <i>Jynx torquilla</i>				r —!
Picot verd (pigot), <i>Picus viridis</i>	c			—N
Calàndria (calandri), <i>Melanocorypha calandra</i>	?	r	?	—!
Cogullada (cogullada), <i>Galerida cristata</i>	c	c		—n
Cotoliu (cotoliu), <i>Lullula arborea</i>		c		
Alosa (aloua), <i>Alauda arvensis</i>	?	c	r	—!
Oreneta de ribera, <i>Riparia riparia</i>				r
Oreneta vulgar (araneta), <i>Hirundo rustica</i>			c	c —N
Oreneta cua-rogenca, <i>Hirundo daurica</i>				r
Oreneta cua-blanca (cul-blanc), <i>Delichon urbica</i>			c	c —N
Trobat, <i>Anthus campestris</i>				r
Piula dels arbres, <i>Anthus trivialis</i>				c
Titella (caganap), <i>Anthus pratensis</i>		c		c
Grasset, <i>Anthus spinoletta</i>		r		
Cuereta groga ibèrica (cueta), <i>Motacilla flava iberiae</i>			r	r —!
Cuereta torrentera (cueta), <i>Motacilla cinerea</i>	f	c		c —n
Cuereta blanca (cueta), <i>Motacilla alba</i>	f	c		c —n
Capsigrany (capsigrany), <i>Lanius senator</i>			r	—n
Botxí (garsa botxina), <i>Lanius excubitor</i>		f	?	f —!
Cargolet (ull de bou), <i>Troglodytes troglodytes</i>	c			—N
Pardal de bardissa (pardal de bardissa), <i>Prunella modularis</i>		c		
Rossinyol bastard, <i>Cettia cetti</i>	c	c		—n
Boscarler comú, <i>Locustella luscinioides</i>				r
Boscarler pintat gros, <i>Locustella naevia</i>				r
Boscarler mostatxut, <i>Acrocephalus melanopogon</i>		r		r
Boscarla de canyar, <i>Acrocephalus scirpaeus</i>			r	r —N
Balquer (carreter), <i>Acrocephalus arundinaceus</i>			f	—n
Bosqueta (bosqueta), <i>Hippolais polyglotta</i>				r
Tallarol de casquet (bosqueta), <i>Sylvia atricapilla</i>	c	c		—n
Tallarol cap-negre (bosqueta), <i>Sylvia melanocephala</i>	r			—n
Tallareta cuallarga, <i>Sylvia undata</i>	r			—n
Mosquiter groc gros, <i>Phylloscopus trochilus</i>				f
Mosquiter groc petit (ull de bou), <i>Phylloscopus collybita</i>		c	r	c —!
Mosquiter pàl·lid, <i>Phylloscopus bonelli</i>			?	r —!
Reietó (rei), <i>Regulus regulus</i>		r		
Bruel (rei), <i>Regulus ignicapillus</i>	c			—n
Trist (saltamarges?), <i>Cisticola juncidis</i>	c			—N
Mastegatatxes (mastegatatxes), <i>Ficedula hypoleuca</i>				c
Papamosques gris (bosqueta?), <i>Muscicapa striata</i>			?	r —!
Bitxac rogenç (bitrac), <i>Saxicola rubretta</i>		r		
Bitxac comú (bitrac), <i>Saxicola torquatta</i>	c			—n
Còlit gris (cul-blanc?), <i>Oenanthe oenanthe</i>				r
Cotxa fumada, <i>Phoenicurus ochruros</i>		r		
Cotxa cua-roja, <i>Phoenicurus phoenicurus</i>				r
Pit-roig (reientinc), <i>Erithacus rubecola</i>	c	c		—n

	R	H	E	VT
Rossinyol (rossinyol), <i>Luscinia megarhynchos</i>			c	c — n
Cotxa blava, <i>Luscinia svecica</i>				r
Merla (merla, merlot el mascle), <i>Turdus merula</i>	c			— N
Tord ala-roig (tord ala-roig, tord africà, etc.), <i>Turdus iliacus</i>		c		
Tord (tord), <i>Turdus philomenos</i>		c		c
Mallerenga de bigotis, <i>Panurus biarmicus</i>				r
Mallerenga cuallarga (mallerenga), <i>Aegithalos caudatus</i>	c			— n
Mallerenga blava (mallerenga), <i>Parus caeruleus</i>	r	c		— !
Mallerenga carbonera (mallerenga), <i>Parus major</i>	c			— N
Teixidor, <i>Remiz pendulinus</i>	r?			— !
Pica-soques blau (pica-soques), <i>Sitta europaea</i>				r
Raspinell comú (roda-soques), <i>Certhia brachydactyla</i>	c			— n
Cruixedell (calandri?), <i>Miliaria calandra</i>	c			— N
Verderola (verderol?), <i>Emberiza citrinella</i>		f		
Sit negre, <i>Emberiza cia</i>			?	r — !
Hortolà, <i>Emberiza hortulana</i>				r
Gratapalles, <i>Emberiza cirlus</i>	c			— N
Repicatalons, <i>Emberiza schoeniclus</i>	?	c		— !
Pinsà comú (pinsà), <i>Fringilla coelebs</i>		c		c
Pinsà mec (pinsà mec), <i>Fringilla montifringilla</i>		f		
Gafarró (gafarró, verdum, verderum), <i>Serinus serinus</i>	r	c		— n
Verdum (verdum, verderum), <i>Carduelis chloris</i>	c			— N
Lluer (lluer?, verdum), <i>Carduelis spinus</i>		f		
Cadenera (cardina), <i>Carduelis carduelis</i>	c			— N
Passerell (passerell), <i>Acanthis cannabina</i>	?	f		— !
Pardal comú (pardal —de llei—), <i>Passer domesticus</i>	c			— N
Pardal xarrec (pardal xec, xec), <i>Passer montanus</i>	c			— N
Estornell vulgar (estornell), <i>Sturnus vulgaris</i>	c	r		c — N
Oriol (oriol), <i>Oriolus oriolus</i>			r?	— !
Gaig (gaig), <i>Garrulus glandarius</i>	c			— N
Garsa (garsa), <i>Pica pica</i>	c			— N
Gralla (gralla), <i>Corvus monedula</i>	c	c		— N
Graula, <i>Corvus frugilegus</i>				r
Cornella negra, <i>Corvus corone corone</i>				r
Corb (corb), <i>Corvus corax</i>				r

R: resident tot l'any; H: hivernant; E: estival; VT: visitant temporal. c: comú; f: freqüent; r: rar; ? : «status» desconegut.

Els noms catalans són els de la llista-patró de la Secció Catalana de la S.E.O. Els noms entre parèntesi són els emprats comunament a la comarca de la Selva.

N: espècie niadora confirmada; n: niador versemblant però no confirmat; !: niador probable.

NOTA. Ja finalitzada la redacció d'aquest treball, hem pogut constatar la presència de tres noves espècies d'aus a la zona. Es tracta de la griva (*Turdus philomenos*), de la qual ja en sospitàvem la presència, del pinsà borroner (*Pyrrhula pyrrhula*) i de l'estornell negre (*Sturnus unicolor*).

BIBLIOGRAFIA

- BERNIS, F.: *Prontuario de la Avifauna Española*. Publ. de la S.E.O., Madrid, 1954.
 BOLÓS, O. de: *El paisatge vegetal de dues comarques naturals: la Selva i la Plana de Vic*. Arx. Sec. Ciènc. de l'I.E.C., XXVI, Barcelona, 1959.
 BRUN, B. & SINGER, A.: *Guía de las Aves de Europa*. Editorial Omega, Barcelona, 1971.

- DORST, J.: *La vida de las Aves*, vols. I i II (Col. Hist. Nat. Destino). Ediciones Destino, Barcelona, 1971.
- DORST, J.: *Las Aves en su medio ambiente* (Col. Hist. Nat. Destino). Ediciones Destino, Barcelona, 1971.
- FOLCH I GUILLÉN, R. et alt.: *Natura, ús o abús?* Llibre Blanc de la gestió de la Natura als Països Catalans. Editorial Barcino, Barcelona, 1976.
- GINESTA, S.: *La comarca de la Selva*. Editorial Selecta, Barcelona, 1972.
- HEINZEL, H.; FITTER, R.; PARSLow, J.: *Manual de las Aves de España y de Europa, Norte de Africa y Próximo Oriente*. Editorial Omega, Barcelona, 1975.
- MADURELL I MARIMON, J. M.^a: *Un contrato del año 1703 para la desecación del estanque de Sils*. Ana, Inst. Est. Gerundenses, IV, Girona, 1947.
- MALUQUER I SOSTRES, J.: *Els Ocells de les Terres Catalanes* (2.ª ed. ampliada). Editorial Barcino, Barcelona, 1973.
- MIRAMBELL, E.; MOTJÉ, Ll.; PUIGVERT, J.; SUNYER, X.: *Estudi Geo-Biològic per el Pla d'Urbanisme del Terme Municipal de Caldes de Malavella*. Ajuntament de Caldes de Malavella, 1980.
- MOLÍ I FRIGOLA, M.: *Política hidràulica del segle XIX. La conclusió de les obres de dessecació de l'estany de Sils (1845-1851)*. Estudios Históricos y Documentos de los Archivos de Protocolos, Girona, 1978.
- MOTJÉ I COSTA, Ll.: *Els Ocells de la Comarca de la Selva*. Excma. Dip. Prov. de Girona, Girona, 1982.
- PETERSON, R.; MOUNTFORT, G.; HOLLOM, P. A. D.: *Guía de Campo de las Aves de España y de Europa* (4.ª ed. revisada i ampliada). Ediciones Omega, Barcelona, 1980.
- SARGATAL, J. i LLINÀS, R.: *Els Ocells de l'Empordà*. Centre Excursionista Empordanès, Figueres, 1979.
- SOLÉ I SABARÍS, Ll. et alt.: *Geografia de Catalunya*. Editorial Aedos, Barcelona, 1958.
- VILAR I SAIS, Ll.: *Estudi sobre la flora i vegetació de Sils i turons de Maçanet (la Selva)*. Tesina de Llicenciatura inèdita, 1981.